

KAT handleiding voor legbedrijven

Scharrel- en vrije-uitloophouderij Biologische productie

Versie maart 2011
vervangt versie 01-08-2010
Status: goedgekeurd

Inhoud

KAT-criteria voor huisvesting van legkippen in scharrel- en vrije-uitloophouderijen

KAT-criteria voor huisvesting van legkippen in biologische houderijen

Bijlage:

Checklist KAT-legbedrijven

Beoordelingscriteria KAT-legbedrijven

Formulieren:

- Eerste registratie legbedrijven
- Aanvraag deelname aan KAT-systeem
- Melding printerstoring
- Melding legkippenbestand
- Meldingsformulier ophokken
- Meldingsformulier afsluiting met strooisel bedekte ruimte
- Uitloopjournaal
- Bezoekerslijst

Verein für kontrollierte alternative Tierhaltungsformen e.V. -KAT-

Holbeinstr. 12
53175 Bonn, Duitsland

Telefoon + 49 228 95960 0
Fax + 49 228 95960 50
E-mail: info@kat.ec
Website: www.kat.ec
www.was-steht-auf-dem-Ei.de

Inleiding

EEC - European Egg Consortium GmbH heeft als doel de controle, bewaking en tracering van de herkomst van levensmiddelen, in het bijzonder van eieren en eiproducten en hieruit vervaardigde producten, via alle productie- en distributiefasen.

KAT – Verein für kontrollierte alternative Tierhaltungsformen e.V. is een herkomst- en traceringsysteem voor eieren uit alternatieve huisvestingsvormen in Duitsland en de omliggende EU-landen. Het doel is te komen tot een doorlopende controle en consequente registratie van de goederenbewegingen van het legbedrijf tot aan de detailhandel, waarbij diervriendelijke uitgangspunten centraal staan.

Het KAT-controlesysteem concentreert zich uitsluitend op alternatieve huisvestingsvormen: scharrelhouderij, vrije-uitloophouderij en biologische houderij. KAT stelt eisen aan zowel de precieze herkomst en traceerbaarheid van de eieren als aan het voer, het drinkwater en de omstandigheden waaronder de kippen worden gehouden alsmede aan de hygiënische omstandigheden in de pakstations.

Onafhankelijke Certificerende Instanties controleren de naleving van de KAT-voorschriften. ECC is verantwoordelijk voor accreditatie van de Certificerende Instanties.

Algemene eisen

Van toepassing zijn de minimumeisen die zijn vastgelegd in de op dat moment geldige versie van de handelsnormen voor eieren (verordeningen 589/2008/EG en 1234/2007/EG), richtlijn 1999/74/EG, de Duitse richtlijn "Tierschutz-Nutztierhaltungsverordnung" en registratierichtlijn 2002/4/EG, alsmede de strengste nationale eisen met betrekking tot het houden van legkippen.

Voor de biologische productie van eieren gelden de minimumeisen die zijn vastgelegd in de op dat moment geldige versie van verordening 834/2007 van de Raad met betrekking tot de dierlijke productie in het toepassingsgebied van verordening 889/2008 inzake biologische landbouw evenals de strengste nationale eisen voor het houden van legkippen.

Wijzigingen en actualiseringen van de criteria voor houderijen zijn tevens van toepassing op het afgesloten deelnamecontract.

De eieren moeten op het terrein van het legbedrijf worden gestempeld. Een printerstoring dient onmiddellijk, inclusief bewijzen van reparatie, aan zowel KAT als het leverende pakstation te worden gemeld. De gebruikte inkt moet geschikt zijn voor levensmiddelen.

Op **eieren uit biologische houderijen** zijn de criteria voor vrije-uitloophouderijen van toepassing. Biologisch gehouden legkippen dienen biologisch voer te krijgen.

De volledige scheiding van de productie-eenheden inclusief stallen voor de productie van biologische eieren en conventionele eieren moet volgens de Europese verordening 834/2007 art. 40 zijn gewaarborgd.

KAT-legbedrijven die op hetzelfde productieterrein een stal met kleinvolières of kooien hebben, moeten deze voor plausibiliteitscontroles aanmelden bij de 'Gütegemeinschaft Eier GmbH' (GGE) als er bij de verzorging van de dieren (bijv. voeren, uitmesten) en het rapen van de eieren contact ontstaat met de alternatieve huisvestingsvorm. De kooi-eieren moeten gestempeld worden op het terrein van het legbedrijf. Als de huisvestingsvormen (KAT en kleinvolières/kooien) op het terrein strikt zijn gescheiden, is aanmelding bij de GGE niet noodzakelijk.

Legkippenvoeder mag uitsluitend worden gekocht bij door KAT geaccrediteerde mengvoederfabrikanten of bij agrarische zelfmengers. Zelfmengers en gebruikers van eigen graan moeten zich eveneens bij KAT aanmelden en voldoen aan de eisen uit de Richtlijnen voor Mengvoederfabrikanten & Zelfmengers. Een GlobalGAP-certificering op landbouwniveau (zelfmengers, gebruikers van eigen graan) wordt aanbevolen.

Het bestuur van KAT moet onmiddellijk op de hoogte worden gesteld

- indien de verdenking of het vermoeden bestaat dat een product niet verhandelbaar is op grond van de geldige wetgeving en/of wanneer het niet voldoet aan de opgelegde eisen;

- bij een positieve salmonelladiagnose;
- indien de autoriteiten een ophokverplichting hebben uitgevaardigd dan wel een uitzonderingsvergunning hebben verleend;
- indien de verzegeling van afsluitbare installaties om speciale redenen moet worden verbroken.

KAT-legbedrijven mogen jonge hennen en kuikens alleen afnemen **van bij KAT geregistreerde fokbedrijven**.

De **KAT-zoönoserichtlijnen** zijn van toepassing. Jonge kippen moeten uiterlijk in de 18e levensweek, maar ten minste 10 dagen vóór plaatsing in de stal van het legbedrijf een salmonellavaccinatie krijgen. Vanaf een leeftijd van 22 tot 26 weken moeten de kippen in KAT-legbedrijven in intervallen van 15 weken op salmonella onderzocht worden (boot-swaps). Onderzoekresultaten moeten voor elke aparte stal beschikbaar zijn (geen poolmonsters).

Om het binnenbrengen van salmonella tegen te gaan, moet tijdens de gehele legfase worden gelet op absolute hygiëne en reinheid, in het bijzonder op de reductie van stof in de stal. De voedersilo's en de gehele voedertechniek in het legbedrijf moeten regelmatig worden gereinigd.

Bij de eerste registratie van biologische, scharrel- en vrije-uitloophouderijen moet het **dioxine- en DL-PCB-gehalte** in eieren worden geanalyseerd, alvorens het bedrijf kan worden toegelaten. De keuringsinstantie neemt de monsters en zal dit vervolgens jaarlijks doen. Eigen analyseresultaten worden geaccepteerd als de analyse is uitgevoerd overeenkomstig wetenschappelijke c.q. officieel erkende methoden en de analyseresultaten op het tijdstip van controle bij het KAT-secretariaat c.q. de auditor bekend zijn.

Bij gebruik van niet-openbare watervoorzieningen moet om de twee jaar een microbiologisch kwaliteitsonderzoek plaatsvinden.

Bij nieuwbouwstallen wordt aanbevolen in het voorste gedeelte van de stallen een voorruimte aan te leggen met een schoon- en bufferdeel voor het aantrekken van andere schoenen, overschoenen en een overall. De ruimten kunnen worden gescheiden door middel van een lage muur of een bank, mits het toegepaste materiaal volledig hygiënisch is en eenvoudig kan worden schoongemaakt.

Legbedrijven moeten bezoekerslijsten bijhouden. Het plaatsen in of leeghalen van stallen (legkippenbestand) moeten onmiddellijk aan het KAT-secretariaat worden meegedeeld (Formulier melding legkippenbestand)

Meldingen over goederenbewegingen binnen de procesketen moeten gedetailleerd, wekelijks tot woensdag 24 uur van de eropvolgende week, volgens de voorschriften in de onlinedatabank geregistreerd worden (*Handleiding onlinedatabank*). Het KAT-secretariaat moet schriftelijk worden geïnformeerd wie de huidige voederleverancier is. Tevens dient KAT op de hoogte te worden gesteld over wijzigingen. Elk bedrijf is zelf verantwoordelijk voor de vertrouwelijke behandeling van de toegangsdata en voor de juistheid van alle ingevoerde gegevens.

Reeds als kuiken moeten de legkippen worden gewend aan de latere huisvestingsvorm, indien van toepassing met vrije uitloop, aangezien alleen dan kan worden gewaarborgd dat de dieren hun omgeving volledig zullen benutten.

Indien het legbedrijf een overheidsvergunning voor twee huisvestingsvormen heeft, moet het bedrijf aangeven op welk moment vrije-uitloophouderij resp. scharrelhouderij wordt bedreven. Overschakeling tussen de beide huisvestingsvormen moet ten minste twee weken voor het ingaan ervan worden gemeld bij het KAT-secretariaat.

Afsluitbare stalruimten worden in het kader van een neutrale controle verzegeld. Als de kippen om een speciale reden in die ruimte moeten verblijven, moet dit onmiddellijk schriftelijk aan het secretariaat worden doorgegeven. De kosten voor het opnieuw laten verzegelen van de ruimte door de keuringsinstantie zijn voor rekening van het bedrijf.

Diergezondheid /medicijnen

Onder het criterium 'Diergezondheid/medicijnen' vallen controles met betrekking tot de registratie van de aankoop van medicijnen en de plaats waar deze in het bedrijf worden bewaard. KAT adviseert elke dierhouder bovendien een contract met de verantwoordelijke dierenarts af te sluiten.

De bedrijfsleider is verplicht de recepten en een voorraadboek bij te houden over de toediening van medicijnen; de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de bedrijfsleider.

De formele volledigheid van het voorraadboek wordt gecontroleerd. In het voorraadboek moet informatie zijn opgenomen over de datum, het aantal, de identiteit en het verblijf van de behandelde dieren, de naam van het medicijn, de wachttijd en degene die het medicijn toedient. Het moet mogelijk zijn via het voorraadboek het recept te traceren en omgekeerd.

Naast het geneesmiddelengebruik wordt de wijze en reinheid van de geneesmiddelen- en instrumentenopslag gecontroleerd. Verder wordt erop gelet of er geneesmiddelen met overschreden houdbaarheidsdatum of geneesmiddelflessen zonder etiket aanwezig zijn. Steekproefsgewijs en bij verdenking wordt gecontroleerd of er geneesmiddelen zonder recept aanwezig zijn.

Daarnaast mogen eieren die afkomstig zijn uit biologische, vrije uitloop- en scharrelhouderijen alleen worden voorzien van het KAT-keurmerk indien zij voldoen aan de volgende eisen:

Criteria voor huisvesting van legkippen in scharrel- en vrije-uitloophouderijen

Scharrelhouderij

Scharrelhouderijen zijn huisvestingsvormen voor legkippen die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a) De dieren kunnen te allen tijde het volledige staloppervlak benutten op maximaal 3 niveaus; onderverdeling in koppels is mogelijk. Onder niveau wordt verstaan ieder toegankelijk oppervlak dat tot de bruikbare oppervlakte wordt gerekend.
- b) De dieren hebben te allen tijde onbeperkt toegang tot een scharrelruimte; kortdurende opsluitingen in de gewinningsfase (2 – 3 weken vanaf het begin van de legperiode) zijn toegestaan.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad bedraagt maximaal 9 kippen per m² bruikbare oppervlakte (toegankelijke oppervlakte). Aanbevolen wordt een bezettingsgraad van 6 kippen per m² vloeroppervlak, bij kippen van meer dan 2 kg een ca. 15% grotere vloer. Per staleenheid mogen max. 6000 kippen worden gehouden. Bij systemen met meerdere niveaus mag de totale bezettingsgraad niet meer bedragen dan 18 kippen per m² bruikbaar vloeroppervlak.

Onder **bruikbare oppervlakte** wordt verstaan het oppervlak waarvan de bodemgesteldheid voldoet aan de eisen voor scharrelruimten en mestniveaus en die een vrije hoogte hebben van ten minste 45 cm en een breedte van ten minste 30 cm. De helling van de vloer mag maximaal 14% bedragen. Er mogen maximaal drie niveaus boven elkaar gelegen zijn. De niveaus moeten zodanig gerangschikt zijn dat er geen uitwerpselen op de eronder liggende niveaus kunnen vallen. Extra oppervlakten van waaruit uitwerpselen op het eronder liggende niveau kunnen vallen, worden in het kader van richtlijn 1999/74 vanaf 1 januari 2007 niet meer geaccepteerd. Eronder liggende niveaus zijn bijvoorbeeld de stalvloer c.q. scharrelruimte, het mestrooster en het voliëreniveau met de mestband. Uitgezonderd van deze regeling zijn voorzieningen die door het KAT-systeem worden voorgeschreven en die een breedte hebben van max. 40 cm. Deze kunnen alleen tot de bruikbare oppervlakte worden gerekend wanneer er een mestbak onder ligt; het is belangrijk dat deze oppervlakten schoon blijven en er geen uitwerpselen op een eronder liggend niveau kunnen vallen.

Aanvullend aangebrachte bruikbare oppervlakten worden niet geaccepteerd. Nesten en verhoogde zitstokken maken geen deel uit van de bruikbare oppervlakte.

Onder **mestniveau** wordt verstaan het gedeelte van de stal, dat voorzien is van een geperforeerde vloer. Dit gedeelte moet zodanig zijn uitgevoerd dat verwondingen aan de naar voren gerichte tenen en de nagels worden voorkomen. De roosters moeten ca. 2,5 x 5 cm breed en ten minste 2 mm dik zijn. De roosters moeten zodanig worden aangebracht dat 'doorhangen' wordt voorkomen.

Onder scharrelruimte wordt verstaan het gedeelte van de stal dat beschikt over een vlakke verharde vloer die over het gehele oppervlak bedekt is met los materiaal waarin de kippen vrij kunnen rondscharrelen. De vloer moet altijd zijn bedekt met strooisel.

De scharrelruimte bevindt zich op slechts één niveau. De **grootte** moet ten minste 1/3 van het staloppervlak bedragen, waarbij iedere kip moet beschikken over 250 cm² en waarbij het maximale

aantal dieren per vierkante meter niet meer bedraagt dan 40 kippen. Voorzieningen moeten beschikken over een oppervlak van minimaal 200 cm x 150 cm en een hoogte van minimaal 200 cm, gemeten vanaf de vloer.

Een **overdekte uitloop** (wintertuin), die in directe verbinding staat met de stal en waar alle dieren gemakkelijk en onbeperkt toegang tot hebben, en die bovendien overdekt is en beschikt over een verharde vloer, mag bij de berekening van de bezettingsgraad worden meegeteld voor de bruikbare oppervlakte, indien de kippen dagelijks onbeperkt toegang hebben tot deze ruimte. De overdekte uitloop moet duidelijk lichter zijn dan de binnenruimte en op zodanige wijze zijn beschermd tegen weersinvloeden dat deze ook bij slecht weer kan worden gebruikt (bijv. door het aanbrengen van jaloezieën). De **doorgangsoeningen** moeten ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed zijn en gelijkmatig over de gehele lengte van de buitenmuur zijn verdeeld. Voor 1000 kippen moet 2 meter doorgangsoening beschikbaar zijn, indien de overdekte uitloop deel uitmaakt van de bruikbare oppervlakte. Indien de wintertuin tot de bruikbare oppervlakte wordt gerekend, moeten koppels kippen in de wintertuin verplicht worden gescheiden. In de overdekte uitloop moeten drinkbakken aanwezig zijn.

Zitstokken

De zitstokken moeten zo lang zijn dat alle dieren er gelijktijdig op kunnen zitten, waarbij moet worden uitgegaan van ten minste 15 cm zitruimte per kip, aanbevolen wordt 25 cm. De stokken moeten zodanig zijn uitgevoerd dat er geen verwondingen kunnen optreden aan de tenen. Indien de zitstokken te bereiken zijn zonder aanvliegen, moet de vrije hoogte boven de stokken ten minste 20 - 25 cm bedragen. Anders moet de vrije hoogte ten minste 40 cm bedragen. De afstand tot de muur moet ten minste 20 cm bedragen, de horizontale afstand tussen twee zitstokken 30 cm.

Bij scharrelhouderijsystemen waarbij de dieren niet kunnen overnachten op verhoogde zitstokken moeten de stokken op een hoogte van ten minste 25 cm boven de mestroosters worden aangebracht.

De zitstokken mogen niet boven de met strooisel bedekte ruimte worden aangebracht en moeten voor de helft op verschillende hoogten worden aangebracht. Er mogen geen spleten ontstaan bij de koppelingen.

Geïntegreerde zitstokken boven de mestbak moeten ten minste 2 cm hoog zijn (geldt voor nieuwe stallen met ingang van 1-1-2005). Zitstokken op vloerhoogte worden van de bruikbare oppervlakte afgetrokken als ze als zodanig worden aangemerkt. Indien vloerelementen, bijv. latten die op de met draadgaas bespannen vloeren worden aangebracht, op grond van hun materiaal geschikt zijn als zitstokken, mogen ze tot maximaal 50% van het aandeel zitstokken uitmaken.

Nesten

Er mogen individuele legnesten (1 nest per 7 kippen) of gemeenschappelijke nesten (120 kippen per m²) worden gebruikt. Tijdens de legperiode moeten de dieren dagelijks onbeperkt toegang hebben tot deze nesten. Individuele legnesten moeten ten minste 35 cm x 25 cm groot zijn; de minimumdiepte voor gemeenschappelijke nesten bedraagt 30 cm. De nestbodem moet uit vervormbaar materiaal of uit kunstgrasmatten bestaan (minimumhoogte 0,5 cm). Onder vervormbaar materiaal wordt verstaan materiaal waarbij geen afrolsporen op de eieren ontstaan en waarin de kippen vrij kunnen rondscharrelen. Iedere kip moet de mogelijkheid hebben ongestoord eieren te leggen.

Voer- en drinkvoorzieningen

Indien gebruik wordt gemaakt van langwerpige voerbakken moet de lengte van de voor legkippen toegankelijke kant ten minste 10 cm per legkip bedragen, bij ronde voerbakken geldt een lengte van 4 cm.

Bij ronde drinkbakken moet de lengte van de voor legkippen toegankelijke kant ten minste 1 cm per legkip bedragen, bij gebruik van drinknippels of -bakjes moeten per 10 legkippen twee nippels of bakjes beschikbaar zijn en voor iedere 10 extra legkippen een extra drinknippel of -bakje.

Natuurlijke verlichting

Voor nieuwe stallen (in gebruik genomen na 13 maart 2002) is de inval van natuurlijk daglicht verplicht. De lichtopeningen moeten overeenkomen met ten minste 3 procent van het vloeroppervlak en zorgen voor een gelijkmatige verdeling van het licht. Aanbevolen zijn lichtplaten in het dak met verduisteringsmogelijkheid. Bij nieuwbouwstallen mag vanaf 1-6-2005 bij **zifvensters** de diepte van de ruimte niet meer bedragen dan 12 m. Direct zonlicht moet worden vermeden.

Er moet voor een **gelijkmatige verlichting** van de stal in het activiteitengedeelte van de dieren worden gezorgd. Legnesten, zitstokken en rustzones moeten in het donkere gedeelte worden aangebracht.

Kunstmatige verlichting

De lichtperiode bedraagt ten hoogste 16 uur per dag bij ten minste 20 Lux in het pluimveegedeelte. Er moet worden gezorgd voor een ononderbroken duisternisperiode van ten minste acht uur met een belichtingssterkte van minder dan 0,5 Lux. Voorafgaand aan de duisternisperiode moet een schemeringsperiode in acht worden genomen.

Klimaat in de stal

Het ammoniakgehalte als richtwaarde voor de concentratie schadelijke gassen moet onder 10 ppm liggen, een permanente overschrijding van 20 ppm is verboden. De metingen worden gedaan op dierhoogte in de met strooisel bedekte ruimte en in het gedeelte met de mestbak.

Vrije-uitloophouderij

Definitie

De criteria voor de scharrelhouderij zijn van toepassing. De vrije uitloop moet zich in de onmiddellijke nabijheid van de stal bevinden en direct toegankelijk zijn voor de kippen.

Stallen mogen niet breder zijn dan 15 m, indien slechts aan één langzijde uitloopopeningen naar buiten zijn aangebracht. Dit geldt ook, wanneer zich aan de tweede zijde slechts een overdekte uitloop bevindt die geen toegang heeft naar buiten.

De officiële vergunning voor het gebruik van de vrije uitloop voor legkippen moet op verzoek getoond kunnen worden.

Gebruik

De vrije uitloop moet dagelijks uiterlijk van 10.00 uur tot zonsondergang toegankelijk zijn. Aanbevolen wordt een vrije uitlooperperiode van 8 uur. Om het risico van parasitaire infecties te verminderen, is beurtelings gebruik van de vrije uitloop aanbevolen

Omvang vrije uitloop

4 m² per dier onbeperkte uitloop bij een straal van 150 m tot de dichtstbijzijnde uitloopopening van de stal. Vergroting van deze afstand tot maximaal 350 m van de dichtstbijzijnde uitloopopening van de stal is toegestaan, indien er voldoende schuilplaatsen en drinkbakken gelijkmatig over de gehele uitloop zijn verdeeld, met een minimum van 4 schuilplaatsen per hectare.

Overdekte uitloop (wintertuin) verplicht

Voor nieuwe aanmeldingen en nieuwbouwstallen is vanaf 1 juni 2006 een overdekte uitloop (wintertuin) verplicht; deze dient qua oppervlak 50% te bedragen van de binnenruimte van de stal die door de dieren onbeperkt kan worden gebruikt (pluimveegedeelte in de stal).

Bestaande stallen zonder overdekte uitloop moeten een overdekte uitloop aanbouwen die ten minste 20% van het staloppervlak (volgens bovenstaande definitie) bedraagt. Bestaande stallen die reeds over een overdekte uitloop beschikken vallen onder de bestandsbescherming.

De overdekte uitloop kan met het gehele oppervlak tot de bruikbare oppervlakte worden gerekend, de wettelijke eisen moeten in acht worden genomen. Aanvullend aangebrachte oppervlakten in de overdekte uitloop maken geen deel uit van de bruikbare oppervlakte.

Legnesten, zitstokken en voergoten in de overdekte uitloop maken eveneens geen deel uit van de bruikbare oppervlakte en worden van de scharrelruimte afgetrokken, zodat deze niet voor berekeningen van de bezettingsgraad kunnen worden meegeteld. Er worden alleen voorzieningen meegerekend die zich binnen in de stal bevinden.

Het plafond in de overdekte uitloop (wintertuin) moet ten minste 2 m hoog zijn en het gordijn moet een hoogte hebben van ca. 70% van de hoogte van de muur. De overdekte uitloop moet beschermd zijn tegen wilde vogels (bijvoorbeeld door gebruik van fijnmazig draad/stof). Er wordt aanbevolen koppels kippen in

de wintertuin te scheiden; wanneer de wintertuin echter tot de bruikbare oppervlakte wordt gerekend, moeten koppels kippen in de wintertuin verplicht worden gescheiden.

Voorzieningen

Van toepassing zijn de wettelijke vereisten. Daarnaast moeten er drinkvoorzieningen worden geplaatst die beschermd zijn tegen verontreiniging, voor zover dit voor de gezondheid van de dieren noodzakelijk is. De drinkvoorzieningen moeten beschut zijn tegen wilde vogels. Bij vorst wordt het gebruik hiervan afgeraden.

Uitloopopeningen

Per 1000 dieren moet ten minste 2 m uitloopopening beschikbaar zijn. Indien zich tussen de stal en de vrije uitloop een overdekte uitloop bevindt, moet de lengte van de uitloopopeningen van de stal naar de overdekte uitloop eveneens 2 m per 1000 kippen bedragen. De openingen moeten gelijkmatig over het totale staloppervlak zijn verdeeld resp. Voor alle kippen zonder belemmeringen toegankelijk zijn. De uitloopopeningen moeten gelijkvloers liggen en mogen niet boven elkaar zijn aangebracht.

Minimale breedte van de vrije uitloop

De minimale breedte van de vrije uitloop, ongeacht het feit of er een ander gebouw tegenover staat, moet ten minste gelijk zijn aan de totale lengte van de in de betreffende muur beschikbare uitloopopeningen (2 m per 1000 kippen).

Omheining van de vrije uitloop

De vrije uitloop moet worden omheind. Aanbevolen wordt een omheining die in de nabijheid van de stal 1,25 m hoog is en die voor het overige ten minste 1,0 m hoog moet zijn. De omheining moet zodanig zijn uitgevoerd, dat de verschillende koppels kippen niet in elkaars gedeelte kunnen komen.

Stalinrichting

Voor de stalinrichting bij vrije-houderijsystemen gelden dezelfde vereisten als voor de scharrelhouderij.

Documentatie

De periode van gebruik van de vrije uitloop moet dagelijks worden geregistreerd. Daarnaast moeten, in geval geen toegang kon worden verleend tot de vrije uitloop, de redenen hiervoor worden genoteerd (*formulier Uitloopjournaal*). Uitloopjournalen moeten minimaal een jaar lang worden bewaard en moeten zo mogelijk ingebonden worden bijgehouden.

In geval van een **officiële dierenartsverklaring van de voor ophokken verantwoordelijke instantie** mogen de hennen maximaal 12 weken in de stallen blijven en de eieren niettemin als vrije uitloopproducten worden verkocht. Daarna mogen de eieren alleen nog maar worden gestempeld en verkocht als scharreleieren. De termijn van 12 weken wordt beperkt tot maximaal 2 x per jaar.

Criteria voor huisvesting van legkippen in biologische houderijen

Gebouwen

De dieren kunnen te allen tijde het volledige staloppervlak benutten op maximaal 3 niveaus; onderverdeling in stallen is mogelijk. Onder niveau wordt verstaan ieder toegankelijk oppervlak dat tot de bruikbare oppervlakte wordt gerekend.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad bedraagt maximaal 6 kippen per m² bruikbare oppervlakte. Bij systemen met meerdere niveaus mag de totale bezettingsgraad niet meer bedragen dan 12 kippen per m² bruikbare vloeroppervlakte. Per stal mogen maximaal 3000 kippen worden gehouden.

Er mogen meerdere stallen onder een dak aanwezig zijn, een vaste afscheiding (geen draad, folie e.d.) tussen de stallen is echter noodzakelijk. Voor oude gebouwen kunnen uitzonderingsregelingen bij de controlerende instantie worden aangevraagd. In elk geval moet een zichtcontact tussen de koppels worden vermeden.

De bezettingsgraad is afhankelijk van de beschikbare oppervlakten, waarbij de geproduceerde stikstof maximaal 170 kg per hectare per jaar mag zijn en niet mag worden overschreden. Dit komt overeen met 230 legkippen per hectare.

Onder **bruikbare oppervlakte** wordt verstaan het oppervlak waarvan de bodemgesteldheid voldoet aan de eisen voor scharrelruimten en mestniveaus en die een vrije hoogte hebben van ten minste 45 cm en een breedte van ten minste 30 cm. De helling van de vloer mag maximaal 14% bedragen. Er mogen maximaal drie niveaus boven elkaar gelegen zijn. De niveaus moeten zodanig gerangschikt zijn dat er geen uitwerpselen op de eronder liggende niveaus kunnen vallen. Extra oppervlakten van waaruit uitwerpselen op het eronder liggende niveau kunnen vallen, worden in het kader van richtlijn 1999/74 vanaf 1 januari 2007 niet meer geaccepteerd. Eronder liggende niveaus zijn bijvoorbeeld de stalvloer c.q. scharrelruimte, het mestrooster en het voliëreniveau met de mestband. Uitgezonderd van deze regeling zijn voorzieningen die door het KAT-systeem worden voorgeschreven en die een breedte hebben van max. 40 cm. Deze kunnen alleen tot de bruikbare oppervlakte worden gerekend wanneer er een mestbak onder ligt; het is belangrijk dat deze oppervlakten schoon blijven en er geen uitwerpselen op een eronder liggend niveau kunnen vallen.

Aanvullend aangebrachte bruikbare oppervlakten worden niet geaccepteerd. Nesten en verhoogde zitstokken maken geen deel uit van de bruikbare oppervlakte.

Scharrelruimte

Onder scharrelruimte wordt verstaan het gedeelte van de stal dat beschikt over een vlakke verharde vloer die over het gehele oppervlak bedekt is met los materiaal waarin de kippen vrij kunnen rondscharrelen. De vloer moet altijd zijn bedekt met strooisel. De scharrelruimte bevindt zich op slechts één niveau. De **omvang** moet ten minste 1/3 van het staloppervlak bedragen. In stallen met een geïntegreerde overdekte uitloop geldt dit derde deel voor de binnenruimte van de stal.

Overdekte uitloop (wintertuin) verplicht

Voor nieuwe aanmeldingen en nieuwbouwstallen is een overdekte uitloop (wintertuin) verplicht; deze dient qua oppervlak 50% te bedragen van de binnenruimte van de stal die door de dieren onbeperkt kan worden gebruikt (pluimveegeedeelte in de stal).

Bestaande biologische bedrijven zonder een aangebouwde wintertuin vallen onder de bestandsbescherming.

Een **overdekte uitloop** (wintertuin), die in directe verbinding staat met de stal en waar alle dieren gemakkelijk en onbeperkt toegang tot hebben, en die bovendien overdekt is en beschikt over een verharde vloer, mag bij de berekening van de bezettingsgraad worden meegeteld voor de bruikbare oppervlakte, indien de kippen dagelijks onbeperkt toegang hebben tot deze ruimte.

De overdekte uitloop moet duidelijk lichter zijn dan de binnenruimte en op zodanige wijze zijn beschermd tegen weersinvloeden dat deze ook bij slecht weer kan worden gebruikt (bijv. door het aanbrengen van jaloezieën). In extreme situaties (bij extreme weersomstandigheden) mogen de openingen tussen de warme ruimte en de overdekte uitloop bij uitzondering gesloten blijven gedurende de fase waarin de kippen niet actief zijn. De watervoorziening moet voor de dieren toegankelijk blijven. Wanneer de openingen tussen de warme ruimte en de overdekte uitloop worden gesloten, dient dit onmiddellijk te worden gemeld bij de controlerende instantie en/of controlerende overheidsinstantie en moet het KAT-secretariaat op de hoogte worden gesteld.

Het plafond in de overdekte uitloop (wintertuin) moet ten minste 2 m hoog zijn en het gordijn moet een hoogte hebben van ca. 70% van de hoogte van de muur. De overdekte uitloop moet beschermd zijn tegen wilde vogels (bijvoorbeeld door gebruik van fijnmazig draad/stof).

De doorgangsoeningen moeten ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed zijn en gelijkmatig over de gehele lengte van de buitenmuur zijn verdeeld. In de overdekte uitloop moeten drinkbakken aanwezig zijn.

Mestbak

De stal dient te beschikken over een voldoende grote mestbak of mestbanden.

Mestniveau

Onder mestniveau wordt verstaan het gedeelte van de stal, dat voorzien is van een geperforeerde vloer. Dit gedeelte moet zodanig zijn uitgevoerd dat verwondingen aan de naar voren gerichte tenen en de

nagels worden voorkomen. De roosters moeten ca. 2,5 x 5 cm breed en ten minste 2 mm dik zijn. De roosters moeten zodanig worden aangebracht dat 'doorhangen' wordt voorkomen.

Zitstokken

De zitstokken moeten zo lang zijn dat alle dieren er gelijktijdig op kunnen zitten, waarbij moet worden uitgegaan van ten minste 18 cm zitruimte per kip, aanbevolen wordt 25 cm. De zitstokken moeten zo gevormd zijn dat het gewicht van de dieren gelijkmatig over de hele voet wordt verdeeld, zodat aandoeningen van de voeten en krom groeien van het borstbeen wordt voorkomen. Indien de zitstokken te bereiken zijn zonder aanvliegen, moet de vrije hoogte boven de stokken ten minste 20 - 25 cm bedragen. Anders moet de vrije hoogte ten minste 40 cm bedragen. De afstand tot de muur moet ten minste 20 cm bedragen, de horizontale afstand tussen twee zitstokken 30 cm. Bij scharrelhouderijsystemen waarbij de dieren niet kunnen overnachten op verhoogde zitstokken moeten de stokken op een hoogte van ten minste 25 cm boven de mestroosters worden aangebracht. 50% van de zitstokken moeten op verschillende hoogten zijn aangebracht. De zitstokken mogen niet boven de met strooisel bedekte ruimte worden aangebracht. Er mogen geen spleten ontstaan bij de koppelingen.

Geïntegreerde zitstokken boven de mestbak moeten ten minste 2 cm hoog zijn (geldt voor nieuwe stallen met ingang van 1-1-2005). Zitstokken op vloerhoogte worden van de bruikbare oppervlakte afgetrokken als ze als zodanig worden aangemerkt. Indien vloerelementen, bijv. latten die op de met draadgaas bespannen vloeren worden aangebracht, op grond van hun materiaal geschikt zijn als zitstokken, mogen ze tot maximaal 50% van het aandeel zitstokken uitmaken.

Nesten

7 kippen per individueel legnest, bij gemeenschappelijke nesten 120 cm² per kip (83,3 kippen per m² nestoppervlak) zonder eierenkanaal. Tijdens de legperiode moeten de dieren dagelijks onbepert toegang hebben tot deze nesten. Individuele legnesten moeten ten minste 35 cm x 25 cm groot zijn; de minimumdiepte voor gemeenschappelijke nesten bedraagt 30 cm. De nestbodem moet uit vervormbaar materiaal of uit kunstgrasmatten bestaan (minimumhoogte 0,5 cm). Onder vervormbaar materiaal wordt verstaan materiaal waarbij geen afrolsporen op de eieren ontstaan en waarin de kippen vrij kunnen rondscharrelen. Iedere kip moet de mogelijkheid hebben ongestoord eieren te leggen.

Voer- en drinkvoorzieningen

Indien gebruik wordt gemaakt van langwerpige voerbakken moet de lengte van de voor legkippen toegankelijke kant ten minste 10 cm per legkip bedragen, bij ronde voerbakken geldt een lengte van 4 cm. Een deel van het rantsoen moet in de vorm van graankorrels over het strooisel worden uitgestrooid. Bij ronde drinkbakken moet de lengte van de voor legkippen toegankelijke kant ten minste 1 cm per legkip bedragen, bij gebruik van drinknippels of -bakjes moeten per 10 legkippen twee nippels of bakjes beschikbaar zijn en voor iedere 10 extra legkippen een extra drinknippel of -bakje.

Voer

Voor het aankopen van voer moet de conformiteitsverklaring worden overgelegd. De kippen mogen slechts worden gevoerd met biologisch voer. Het gebruik van conventioneel voer van agrarische oorsprong is ook toegestaan na 24 augustus 2005 wanneer bij de controlerende instantie van een EU-lidstaat geloofwaardig kan worden aangetoond dat het niet mogelijk is de dieren uitsluitend te verzorgen met voer uit biologische landbouw. Het toegestane maximale percentage conventioneel voer bedraagt 5% voor de periode van 1 januari 2010 t/m 31 december 2011. De percentages hebben betrekking op de droge massa van het voer van agrarische oorsprong en worden jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Bij het bijmengen van conventioneel voer moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan: max. 25% van de droge massa van het dagrantsoen is toegestaan mits

- a) er in de nabijheid geen biologisch voer verkrijgbaar is (hooguit uit een naburige deelstaat);
- b) het voer is geproduceerd zonder gebruikmaking van chemische oplosmiddelen;
- c) het voer vrij is van gentechniek

Gemiddeld 30% van het dagrantsoen mag bestaan uit **omschakelingsvoer**. Indien het omschakelingsvoer afkomstig is van een eigen bedrijfsonderdeel, kan dit percentage worden verhoogd tot 100%.

Natuurlijke verlichting

In stallen die na 24-8-2000 voor de productie van biologische eieren zijn gebouwd of verbouwd, is daglicht verplicht. Voor oudere stallen kan een uitzonderingsregeling worden aangevraagd bij de

controleerende instantie. De ramen moeten ten minste 3% van de staloppervlakte beslaan en het licht moet gelijkmatig naar binnen kunnen vallen. Aanbevolen zijn lichtplaten in het dak met verduisteringsmogelijkheid. Bij nieuwbouwstallen mag vanaf 1-6-2005 bij zijvensters de diepte van de ruimte niet meer bedragen dan 12 m. Direct zonlicht moet worden vermeden. Er moet voor een **gelijkmatige verlichting** van de stal in het activiteitengedeelte van de dieren worden gezorgd. Legnesten, zitstokken en rustzones moeten in het donkere gedeelte worden aangebracht.

Kunstmatige verlichting

De lichtperiode bedraagt ten hoogste 16 uur per dag bij ten minste 20 Lux in het pluimveegedeelte. Er moet worden gezorgd voor een ononderbroken duisternisperiode van ten minste acht uur met een belichtingssterkte van minder dan 0,5 Lux. Voorafgaand aan de duisternisperiode moet een schemeringsperiode in acht worden genomen.

Klimaat in de stal

Het ammoniakgehalte als richtwaarde voor de concentratie schadelijke gassen moet onder 10 ppm liggen, een permanente overschrijding van 20 ppm is verboden. De metingen worden gedaan op dierhoogte in de met strooisel bedekte ruimte en in het gedeelte met de mestbak.

Uitloop

Stallen mogen niet breder zijn dan 15 m, indien slechts aan één langszijde uitloopopeningen naar buiten zijn aangebracht. Dit geldt ook, wanneer zich aan de tweede zijde slechts een wintertuin bevindt die geen toegang heeft naar buiten.

Buitenruimte

Legkippen moeten in principe toegang hebben tot een buitenruimte van 4 m² per kip, voor zover het klimaat dit toestaat. Er worden alleen oppervlakten meegerekend die in een straal van 150 van de stal liggen. Vergroting van deze afstand tot maximaal 350 m van de dichtstbijzijnde uitloopopening van de stal is toegestaan, indien er voldoende schuilplaatsen en drinkbakken gelijkmatig over de gehele uitloop zijn verdeeld, met een minimum van 4 schuilplaatsen per hectare. De buitenruimten moeten voor minstens 50% met planten zijn begroeid en beschikken over veiligheidsvoorzieningen. Over het gehele oppervlak van de buitenruimte moeten gelijkmatig verdeeld struiken, heggen, maïs e.d. als beschutting en schuilmogelijkheid voor de dieren worden aangeplant en onderhouden.

De officiële vergunning voor het gebruik van de buitenruimte voor legkippen moet op verzoek getoond kunnen worden.

Gebruik

De vrije uitloop moet dagelijks uiterlijk van 10.00 uur tot zonsondergang toegankelijk zijn. Aanbevolen wordt een vrije uitlooperiode van 8 uur. Om het risico van parasitaire infecties te verminderen, is beurtelings gebruik van de vrije uitloop aanbevolen. Als dit niet mogelijk is, is ook het aanbrengen van een nieuwe laag aarde op de bijzonder sterk belaste oppervlakten een beproefde methode. Jonge kippen die van hun eigen stal worden verplaatst naar de leghennenstal mogen maximaal 3 dagen op warmstal blijven. Vanaf het begin van de legperiode mogen de jonge kippen nog maximaal 7 dagen in de stal blijven, waarbij ze toegang hebben tot de overdekte scharrelruimte. Vanaf de zevende dag na het begin van de legperiode (= de dag waarop het eerste ei is gelegd) moeten de jonge kippen vanaf uiterlijk 13.00 uur tot zonsondergang toegang hebben tot de vrije uitloop. Uiterlijk vanaf het moment waarop de jonge kippen legrijp zijn (3 achtereenvolgende dagen minstens 50% legprestatie) moeten ze de hele dag toegang hebben tot de vrije uitloop.

Uitloopopeningen

De lengte van de uitloopopeningen wordt berekend aan de hand van het netto-staloppervlak dat noodzakelijk is voor het aantal kippen. Als bijvoorbeeld: in een stal met een netto-oppervlak van 500 m² moeten uitloopopeningen met een totale lengte van minimaal 20 m beschikbaar zijn. De lengte van de uitloopopeningen van de stal naar de overdekte uitloop moet per 500 kippen 2 meter bedragen. De uitloopopeningen moeten ten minste 35 x 40 cm groot zijn.

De openingen moeten gelijkmatig over het totale staloppervlak zijn verdeeld resp. voor alle kippen zonder belemmeringen toegankelijk zijn. De uitloopopeningen moeten gelijkvloers liggen en mogen niet boven elkaar zijn aangebracht.

Minimale breedte van de vrije uitloop

De minimale breedte van de vrije uitloop, ongeacht het feit of er een ander gebouw tegenover staat, moet ten minste 2 m per 1000 kippen bedragen.

Omheining van de vrije uitloop

De vrije uitloop moet volledig worden omheind met een stabiel, vast gaashekwerk van minimaal 1 m hoog. Het gaas moet zo breed zijn dat de kippen niet door het gaashek heen kunnen lopen of eronderdoor kunnen kruipen. Voor het afscheiden van de afzonderlijke eenheden van 3000 kippen kan een verplaatsbaar hek worden gebruikt. De vrije uitloop mag niet gemeenschappelijk worden gebruikt door kippen uit verschillende huisvestingsystemen. Het is echter mogelijk bij de autoriteiten een vergunning aan te vragen voor gebruik door afzonderlijke dieren.

Documentatie

De periode van gebruik van de vrije uitloop moet dagelijks worden geregistreerd. Daarnaast moeten, in geval geen toegang kon worden verleend tot de vrije uitloop, de redenen hiervoor worden genoteerd (formulier Uitloopjournaal).

Leghennen uit de scharrelhouderij mogen tijdens een lopende legperiode niet worden ingezet voor de productie van biologische eieren. Dit is pas toegestaan bij de volgende legperiode.

Rui

Tijdens de ruiperiode moet de bezettingsgraad van maximaal 6 kippen per m² bruikbare oppervlakte worden gewaarborgd. Gedurende deze periode kan de toegang tot de vrije uitloop worden beperkt of afgesloten. Deze beperking mag niet langer dan maximaal 7 weken duren. De criteria voor de verlichting in de stallen (inval van natuurlijk daglicht) blijven van kracht. Voer en water dienen voortdurend ter beschikking te staan. Het begin van de ruiperiode dient te worden gemeld bij de controlerende instantie en/of controlerende overheidsinstantie; tevens dient het KAT-secretariaat op de hoogte te worden gesteld.

Eieren van kippen die in deze tijd niet permanent toegang tot de vrije uitloop hebben en/of onvoldoende natuurlijk daglicht in de stal mogen niet worden verkocht als biologische eieren.

Checklist KAT-legbedrijven

Naam bedrijf: Nummer legbedrijf.:

Adres:

Telefoonnummer: Fax:

E-mail: Gecombineerde audit:

Verantwoordelijke persoon / contactpersoon:
.....

Certificatie-audit Eerste registratie Speciale controle Na-audit / Monstername

Datum audit : Tijd: van - uur Duur: uur

Gereden kilometer: km Naam auditor:

	Stallen	Aantal kippen	Printnummer(s)
☐ Biologische houderij:
☐ Vrije-uitloophouderij:
☐ Scharrelhouderij:
☐ Kleinvolières / kooi:

Monsters: Isotopen Dioxine- en DL-PCB-gehalte (biologische houderij / vrije-uitloophouderij)
.....

Foto's: Nee Ja

Momenteel voorkomende ziekten (waarvoor meldingsplicht bestaat) : Nee Ja,
.....

Bezwaar door derden i.v.m. gewenste certificering: Nee Ja,

Bouwkundige wijzigingen (stal, inrichting, vrije uitloop): Nee Ja,

Eerste registratie andere stallen: Nee Ja,

Plaatsen in en leeghalen van stallen door:

Gebruiker eigen graan / zelfmenger: Nee Ja (zie Checklist Veevoeder, punt 9)

Verkoop: Directe verkoop Pakstation(s) Overige,

Bevoorrade pakstation(s):

Plaats / datum

Auditor

Bedrijf

Kopie ontvangen

KAT handleiding voor legbedrijven

Nummer legbedrijf: _____ Datum: _____

Beoordeling: A = geen gebreken B = lichte gebreken C = nog te verhelpen gebreken D (of K.O.) = ernstige gebreken M = major

Nr.	Criterium	Resultaat					Opmerkingen
		A	B	C	D	M	
1.	Algemene toestand						
1.1	Stal, opslag-, inpak- en verpakkingsruimten						
1.1.1	Eieren beschermd tegen weersinvloeden						
1.1.2	Printer / printerfabrikant:				K.O.		<i>Noteer naam printerfabrikant in veld onder opmerkingen</i>
1.1.3	Etikettering pallets / eieren				K.O.		
1.1.4	Stalgebouw						
1.1.5	Veiligheid gebouw / toegankelijkheid stal voor niet-geautoriseerden						<i>Controleer of stal afgesloten kan worden</i>
1.1.6	Voederinstallatie						
1.1.7	Ophalen eieren						
1.2	Organisatie / reinheid						
1.2.1	Verzameling eieren (farmpacker)						
1.2.2	Opslag eieren						
1.2.3	Organisatie in de stal / hygiëne						
1.2.4	Voeder / opslag voeder						
1.2.5	Drinkbakken						
1.2.6	Hygiënische opslag verpakkingsmateriaal						
1.3	Hygiëne personeel						
1.3.1	Sanitaire voorzieningen						
1.3.2	Kleedkamers						
2.	Criteria huisvesting						
2.1	Bezettingsgraad kippen				K.O.		
2.2	Grootte / toestand scharrelruimte				K.O.		
2.3	Verhoogde / geïntegreerde zitstokken aanwezig				K.O.		
2.4	Lengte zitstokken						
2.5	Lengte voergoten						
2.6	Aantal drinkbakken						

Nr.	Criterium	Resultaat					Opmerkingen
		A	B	C	D	M	
2.7	Uitloopopeningen naar overdekte uitloop				K.O.		
2.8	Nestmateriaal / nestoppervlak				K.O.		
2.9	Aantal niveaus				K.O.		
2.10	Lichtverhoudingen				K.O.		
2.11	Klimaat in de stal in orde						
2.12	Ruimtelijke scheiding koppels in stal en wintertuin				K.O.		
3.	Criteria vrije uitloop						
3.1	Overdekte uitloop aanwezig				K.O.		
3.2	Strekkende meter uitloopopening				K.O.		
3.3	Grootte / functionaliteit uitloopopeningen				K.O.		
3.4	Verdeling uitloopopeningen				K.O.		
3.5	Grootte / goedkeuring vrije uitloop				K.O.		
3.6	Toestand buitenruimte				K.O.		Resultaat 'B' bij biologische houderijen niet van toepassing
3.7	Gebruik buitenruimte				K.O.		
3.8	Minimale breedte vrije uitloop (2 m per 1000 kippen)						
3.9	Breedte stal				K.O.		
3.10	Bijhouden uitloopjournaal / overschrijden termijn van 12 weken bij ophokken				K.O.		
4.	Criteria biologische houderij						
4.1	Geldige conformiteitsverklaring						
4.2	Aan oppervlak gebonden houderij						
4.3	Uitloopcriteria						
4.4	Overschakeling huisvestingsvorm						Biologische legkippen die in de scharrelhouderij worden gehouden, mogen tijdens een lopende legperiode niet worden ingezet voor de productie van biologische eieren.

Nr.	Criterium	Resultaat					Opmerkingen
		A	B	C	D	M	
4.5	Scheiding van conventionele stallen						
4.6	Gebruik toegestane desinfecterende middelen						volgens bijlage 7 Europese Verordening 889/2008
5	Bestrijdingsmaatregelen tegen epidemieën / diergezondheid						
5.1	Dagelijkse gezondheidscontrole						
5.2	Onderzoek dode dieren						
5.3	Bewijs herkomst geneesmiddelen				K.O.		
5.4	Voorraadboek / medicijnenboek / controle door dierenarts				K.O.		
5.5	Bewijs herkomst desinfecterende middelen						(vooral gebruik nicotinevrije desinfecterende middelen / middelen ter bestrijding van ongedierte)
5.6	Bestrijding van ongedierte (bouwkundige voorzorgsmaatregelen, geen zichtbare aantasting, geen zichtbaar lokaas; documentatie: contract, lokaasplan, bestrijdingsmaatregelen)						
5.7	Desinfecterende matten en bakken, wisselen van schoenen						
5.8	Desinfecterende maatregelen in lege stallen				K.O.		
5.9	Noodstroomvoorziening						
5.10	Beoordeling uiterlijk van de dieren	<i>Noteer opvallende kenmerken in het veld onder opmerkingen</i>					
5.12	Opslag excrementen						
5.13	Opslag dode dieren						
6.	Beheer eigen controlesysteem (ECS)						
6.1	Documentatie datum plaatsen in / leeghalen van stallen; jonge kippen van een bij KAT aangesloten bedrijf; leeftijd van de kippen; aantal kippen; voederverbruik; aantal gelegde eieren				K.O.		
6.2	Documentatieplicht KAT				K.O.		
6.3	Bewijs vaccinatie jonge kippen / bewijs dat jonge kippen niet met salmonella zijn besmet						
6.4	Documentatie dagelijks aantal eieren				K.O.		
6.5	Registratie in de databank				K.O.		

Nr.	Criterium	Resultaat					Opmerkingen
		A	B	C	D	M	
6.6	Documentatie dagelijks aantal kippen (per leeftijdsgroep)						
6.7	Bewijs uitgevoerd salmonella-onderzoek volgens zoönose-richtlijnen (per stal, geen poolmonsters)						
6.8	Geaccrediteerde voederleverancier				K.O.		Noteer naam diervoederfabriek
6.9	Bewijs onderzoek waterkwaliteit						
6.10	Digitale foto's van stal en / of gebreken						
6.11	Bijhouden bezoekerslijsten						
6.12	Analyse dioxine- en DL-PCB-gehalte in eieren bij scharrel-/vrije-uitloophouderijen en biologische houderijen						

Plaats voor verdere opmerkingen

Afwijkingsrapport neutrale controle 'Legbedrijven'

Korte naam bedrijf:	Datum controle:	
Vastgestelde afwijkingen:		
Overeengekomen corrigerende maatregelen		
Plaats, datum	Handtekening auditor	Handtekening namens bedrijf
_____	_____	_____

Voorlopige calculatie:

Categorie aantal:	A =	B =	C =	D =	Major =
Aantal punten A/B/C/D/	20 punten	15 punten	5 punten	-5 punten	
Categorie vermenigvuldigd met aantal punten				= K.O. geen toelating	
Σ van alle punten (max. 1340)	$\Sigma =$				
Σ van de punten gedeeld door de toepasbare categorieën (max. 67)	Bereikt aantal punten _____ van 20 Bereikt aantal punten * 5 = [%] Bij major -15% van het eindresultaat = [%]				

Beoordelingscriteria KAT-legbedrijven
(Versie 20-8-2010)

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
1	Algemene toestand		
1.1	Opslag-, inpak- en verpakkingsruimten, stal		
1.1.1	Eieren beschermd tegen weersinvloeden	B: - lichte negatieve beïnvloeding C: - direct zonlicht, vreemde geuren D: - eieren kunstmatig gekoeld onder 5 °C - sterke negatieve beïnvloeding	geen vreemde geuren geen weersinvloeden geen lichtinval
1.1.2	Printer / printerfabrikant:	D = geen printer aanwezig geen melding printerstoring aan KAT	B en C niet selecteerbaar Het is verplicht de naam van de fabrikant te noteren in het veld onder opmerkingen D = K.O.
1.1.3	Etikettering pallets / eieren	B: - alleen dagproductie onvolledig geëtiketteerd - farmpacker aanwezig, printer defect (documentatie bijv. stalboek) - Palletetikettering zonder legbedrijfnr., zonder legdatum C: - geen palletetikettering - printer defect: documentatie, maar geen aparte etikettering van de pallets - onduidelijke, onvolledige afdruk - over een dagproductie onvolledig geëtiketteerd D:- afdruk ontbreekt zonder docum. - defecte printer niet gedocumenteerd - gebruik niet-toegestane kleur printerinkt (volgens Duitse verordening voor gebruik van additieven in levensmiddelen (ZZuIV)	Eieren van kwaliteitsklasse A mogen noch voor noch na de sortering gewassen of op andere wijze gereinigd worden. D = K.O.
1.1.4	Stalgebouwen	B: lichte bouwkundige gebreken C: zware bouwkundige gebreken D: neg. beïnvloeding van de eieren / kippen	
1.1.5	Veiligheid gebouw / toegankelijkheid stal voor niet-geautoriseerde personen	D: toegankelijkheid stal voor niet-geautoriseerde personen, stal kan niet afgesloten worden	B en C niet selecteerbaar Controleer of stal afgesloten kan worden
1.1.6	Voederinstallatie	B: lichte verontreiniging C: zware verontreiniging D: zware negatieve beïnvloeding van het voer	
1.1.7	Ophalen eieren	M: eieren worden niet elke 3e werkdag opgehaald en er is geen opslagruimte waarin de ruimtetemperatuur kunstmatig op 18 °C wordt gehouden	Ophalen elke 3e werkdag of 1x per week wanneer de ruimtetemperatuur kunstmatig onder 18 °C wordt gehouden (uitzondering industrie-eieren). B, C en D niet selecteerbaar
1.2	Organisatie / reinheid		
1.2.1	Verzameling eieren (farmpacker)	B: lichte verontreiniging (geen dagvuil) C: bovendien vreemde geuren en sterkere verontreiniging D: sterke korstvorming, schimmel, vreemde geuren	
1.2.2	Opslag eieren	B: lichte verontreiniging	Voor kwaliteitsklasse A moeten

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
		C: sterke verontreiniging D: neg. beïnvloeding van eieren mogelijk, duidelijke vreemde geuren, schimmel eieren niet opgeslagen tussen 5-18 °C (=geen kwaliteitsklasse A)	Eieren zijn opgeslagen bij 5-18 °C
1.2.3	Organisatie in de stal / hygiëne	B: verontreiniging, toegang tot apparatuur, afval, machines C: hoge stofconcentratie in de stal D: hygiëne in de stal ontoereikend	Verontreiniging = afval, apparatuur, machines, voederresten, etc.
1.2.4	Voeder / opslag voeder	B: lichte negatieve beïnvloeding C: matige negatieve beïnvloeding lichte aantasting door knaagdieren D: zware negatieve beïnvloeding, duidelijke vreemde geuren, schimmel sterke aantasting door knaagdieren M: voederinstallaties worden niet regelmatig gereinigd; silo heeft geen reinigungsluik	
1.2.5	Drinkbakken	B: lichte verontreiniging C: matige verontreiniging D: zware verontreiniging	
1.2.6	Hygiënische opslag verpakkingsmateriaal	B: direct op de vloer – schone omgeving C: opslag buiten D: verontreinigd verpakkingsmateriaal negatieve beïnvloeding verpakkingsmateriaal mogelijk	
1.3	Hygiëne personeel		
1.3.1	Sanitaire voorzieningen	B: lichte verontreiniging, papier / dispenser niet gevuld via langere weg te bereiken (niet op bedrijfsterrein) C: sterkere verontreiniging, zeep ontbreekt D: geen sanitaire voorzieningen	A: geen sanitaire voorzieningen, maar legbedrijf direct aan huis
1.3.2	Kleedkamers	B: lichte verontreiniging C: niet aanwezig sterkere verontreiniging	A: geen kleedkamers, maar legbedrijf direct aan huis
2.	Criteria huisvesting stal		
2.1	Bezettingsgraad kippen	D: Meer dan wettelijk toegestaan aantal kippen	B en C niet selecteerbaar D = K.O.
2.2	Grootte / toestand scharrelruimte	B: - gedeeltelijk vaste plaatsen, her en der vrije ruimte C: - > 50% van de ruimte is vast of vrij - geen gestructureerd strooisel aanwezig - zitstokken boven scharrelruimte (geen aanvliegsticken) - voor strooisel doorlaatbare bodemplaat D: - < 1/3 van het vloeroppervlak van de stal - scharrelruimte over meerdere niveaus verdeeld - geen scharrelruimte aanwezig	Overdekte uitloop, direct aan de stal voor alle dieren te allen tijde toegankelijk – goedgekeurd D = K.O.
2.3	Verhoogde / geïntegreerde zitstokken aanwezig	D: geen zitstokken aanwezig	B en C niet selecteerbaar D = K.O.
2.4	Lengte goedgekeurde zitstokken	B: - in totaal 15 cm per kip, maar niet voldaan aan afstanden - < 7,5 cm verhoogd	50% van de zitstokken moet indien mogelijk op verschillende hoogten worden aangebracht

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
		C: - < 6 cm verhoogd - niet voldaan aan afstanden M: - onvoldoende goedgekeurde zitstokken	Geïntegreerde zitstokken kunnen tot 50% worden meegeteld D = niet selecteerbaar
2.5	Lengte voergoten	D: < 10 cm lange voergoot of < 4 cm ronde voergoot	B en C niet selecteerbaar
2.6	Aantal drinkbakken	D: 10 kippen per nippel of drinkbak niet gegarandeerd	B en C niet selecteerbaar
2.7	Uitloopopeningen naar overdekte uitloop	B: <2 m per 1000 kippen of <2 m per 500 kippen met overheidsvergunning onbeperkt toegankelijk C: overdekte uitloop tijdens daglichtfase niet onbeperkt toegankelijk D: geen 2 m per 1000 kippen of geen 2 m per 500 kippen aanwezig zonder overheidsvergunning	Alleen van toepassing als overdekte uitloop deel uitmaakt van de bruikbare oppervlakte! <u>Vrije-uitloophouderij:</u> per 1000 kippen min. 2 m uitloopopeningen <u>Biologische houderij:</u> per 500 kippen min. 2 m uitloopopeningen D = K.O.
2.8	Nestmateriaal / nestoppervlak	B: - vervuilde nesten D: - voor kooien typische afrolsporen kunnen ontstaan > 7 kippen per individueel legnest c.q. > 120 kippen per m ² diepte van het nest <30 cm hoogte van de nestmat <0,5 cm	D = K.O.
2.9	Aantal niveaus	D: - vrije hoogte tussen niveaus minder dan 45 cm - excrementen vallen op eronder liggende niveaus - meer dan 3 berekenbare oppervlakten meegeteld bij de berekening van de bruikbare oppervlakte	B en C niet selecteerbaar De onderste 3 niveaus moeten worden meegeteld D = K.O.
2.10	Lichtverhoudingen	B: - stal zonder daglicht, minder dan 10-20 Lux in het actieve pluimveegeedeelte - licht alleen in overdekte uitloop C: - < 10 Lux D: - nieuwe stal zonder 3% daglicht sinds 1-1-2002 - niet voldaan aan 8 uur onderbroken duisternisperiode zonder kunstlicht, ontoereikende schemeringsperiode	D = K.O.
2.11	Klimaat in de stal in orde	B: lichte afwijkingen C: zeer stoffig D: sterke ammoniakgeur	
2.12	Ruimtelijke scheiding koppels in stal en wintertuin	D: geen ruimtelijke scheiding van de koppels	Conventionele stallen scheiding in koppels van 6000 kippen (draad e.d.) Scheiding van koppels kippen in de wintertuin verplicht als wintertuin tot de bruikbare oppervlakte wordt gerekend Biologische houderij: koppels van 3000 kippen met vaste afscheiding / bescherming tegen inkijk (muur, hout, etc) B en C niet selecteerbaar D = K.O.
3	Criteria vrije uitloop		

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
3.1	Overdekte uitloop aanwezig	<p>B: aanwezig, maar lichte afwijkingen (< 5%) t.o.v. de vereiste grootte</p> <p>C: aanwezig, echter met grote afwijkingen (> 5% maar < 15%) t.o.v. de vereiste grootte</p> <p>D: geen overdekte uitloop aanwezig</p>	<p>Voor nieuwe aanmeldingen en nieuwbouwstallen is een overdekte uitloop verplicht; deze dient qua oppervlak 50% te bedragen van de binnenruimte van de stal die door de dieren onbeperkt kan worden gebruikt</p> <p>Bestaande stallen vallen onder de bestandsbescherming</p> <p>D = K.O.</p>
3.2	Strekken meter uitloopopening	<p>B: - 90% van de voorgeschreven lengte aanwezig, uitloop goed geaccepteerd, onbeperkt toegankelijk</p> <p>C: - 80% van de voorgeschreven lengte aanwezig, openingen goed geaccepteerd niet onbeperkt toegankelijk</p> <p>D: - niet voldaan aan voorgeschreven lengte, uitloop slecht geaccepteerd</p>	<p><u>Vrije-uitloophouderij:</u> per 1000 kippen min. 2 m uitloopopeningen</p> <p><u>Biologische houderij:</u> relatie aantal dieren/netto-oppervlak, bij 3000 kippen min. 20 m uitloopopeningen; uitloopopeningen van stal naar overdekte uitloop 2 m per 500 kippen</p> <p>B en C voor oude stallen</p> <p>D = K.O.</p>
3.3	Grootte / functionaliteit uitloopopeningen	<p>B: - hoogte uitloopopeningen < 35 cm - deels niet voldaan aan min. afmeting, openingen goed geaccepteerd - uitloopopeningen 20-30 cm hoog</p> <p>C: - hoogte uitloopopening <30 cm, openingen goed geaccepteerd - uitloopopeningen 30-50 cm hoog</p> <p>D: - niet voldaan aan min. afmetingen openingen niet geaccepteerd, - uitloopopeningen boven elkaar - uitloopopeningen > 50 cm hoog - uitloopopeningen kunnen niet geopend worden, functioneren niet</p>	<p>Min. 40 cm breed en 35 cm hoog, gelijkvloers, niet boven elkaar</p> <p>B en C voor oude stallen</p> <p>D = K.O.</p>
3.4	Verdeling uitloopopeningen	<p>B: niet verdeeld over gehele lengte van een buitenmuur, overheidsvergunning aanwezig</p> <p>D: niet verdeeld over gehele lengte van een gebouw</p>	<p>De uitloopopening moet voor elke kip toegankelijk zijn</p> <p>D = K.O.</p>
3.5	Grootte / goedkeuring vrije uitloop	<p>B: - toegankelijkheid totale oppervlak beperkt - nauwe plekken in uitloop < 2 m per 1000 kippen</p> <p>C: - toegankelijkheid totale oppervlak beperkt (bijv. hek met onvoldoende openingen – strekkende meter uitloopopeningen (3.2) is vastgelegd) - vrije uitloop aanwezig, maar wordt op andere wijze benut</p> <p>D: - voorgeschreven vrije uitloop niet aanwezig - biologische houderij zonder vrije uitloop - vrije uitloop niet goedgekeurd als bruikbare oppervlakte</p>	<p>D = K.O.</p>
3.6	Toestand buitenruimte	<p>B: - Vrije-uitloophouderij: > 30% van oppervlak niet begroeid; bij biologische houderij niet van</p>	<p>4 m² per kip, max. 150 m afstand van de stal c.q. 350 m afstand van de dichtstbijzijnde uitloopopening en min.</p>

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
		toepassing C: - > 50% van oppervlak niet begroeid - onvoldoende schuilmogelijkheden D: - geen schuilmogelijkheden	4 schuilmogelijkheden per hectare, agrarisch gebruik van de buitenruimte niet toegestaan behalve voor boomgaarden, bos, weiland met overheidsvergunning; bij biologische houderij min. 50% van oppervlak begroeid bij <150 m is een schuilmogelijkheid niet noodzakelijk; bomen en struiken gelden als schuilmogelijkheid D = K.O.
3.7	Gebruik buitenruimte	B: - kippen op dag van controle niet in buitenruimte, (redenen aangeven); vrije uitloop verder goed gebruikt C: - kippen volgens uitloopjournaal op verschillende dagen niet in buitenruimte D: - 6 uur uitloop per dag niet gegarandeerd - gras onaangeraakt, buitenruimte ziet er ongebruikt uit	D = K.O.
3.8	Minimale breedte vrije uitloop (2 m per 1000 kippen)	B: afstand over max. 10% van de lengte niet gegarandeerd C: afstand over max. 25% van de lengte niet gegarandeerd C: afstand over meer dan 25% van de lengte niet gegarandeerd	Afstand moet min. overeenkomen met lengte uitloopopeningen langs de betreffende muur (2 m per 1000 kippen). Bij achteraf aangelegde overdekte uitloop wordt de gang van de stalmuur tot een obstakel gemeten.
3.9	Max. breedte stal / uitloopopeningen aan beide zijden bij stallen >15 m breed	D: breedte bedraagt meer dan 15 m zonder schriftelijke uitzonderingsvergunning van KAT voor stallen met uitloopopeningen aan slechts één zijde	Overdekte uitloop wordt niet gerekend tot de breedte van de stal D = K.O.
3.10	Bijhouden uitloopjournaal / overschrijden termijn van 12 weken bij ophokken	B: - bijgehouden met geringe leemten C: - bijgehouden met grote leemten / onregelmatigheden D: - geen registraties aanwezig - overschrijden termijn van 12 weken (overschakeling op scharrelhouderij)	D = K.O.
4.	Criteria biologische houderij		
4.1	Geldige conformiteitsverklaring	D: geen geldige vergunning van een controlerende biologische instantie aanwezig	B en C niet selecteerbaar
4.2	Aan oppervlak gebonden houderij	D: geen aan oppervlak gebonden houderij	Max. 230 legkippen per ha (zonder vrije uitloop) B en C niet selecteerbaar
4.3	Uitloopcriteria	D: criteria vrije-uitloophouderij (uitloop, gebruik, goedkeuring vrije uitloop, etc.) anders dan bij KAT-vrije-uitloophouderij	B en C niet selecteerbaar Uitloopcriteria overeenkomstig criteria KAT-vrije-uitloophouderij
4.4	Overschakeling huisvestingsvorm	D: tijdens lopende legperiode overgegaan van scharrelhouderij op biologische houderij	Biologische legkippen die in de scharrelhouderij worden gehouden, mogen tijdens een lopende legperiode niet worden ingezet voor de productie van biologische eieren.
4.5	Scheiding van conventionele stallen	D: onvoldoende scheiding van stal, voer, eieren, mest, vrije uitloop	Volledige scheiding van de productie-eenheden in conventionele en biologische productie B en C niet selecteerbaar
4.6	Gebruik toegestane desinfecterende middelen	D: gebruik van desinfecterende middelen die niet zijn vermeld in bijlage 7	Het is verplicht gebruikte desinfecterende middelen te noteren

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
		Europese Verordening 889/2008	in het veld onder opmerkingen B en C niet selecteerbaar
5	Bestrijdingsmaatregelen tegen epidemieën / diergezondheid		
5.1	Dagelijkse gezondheidscontrole	B: - nu en dan niet uitgevoerd - enkele dode dieren in de stal C: - meerdere dode dieren in de stal D: - dode dieren langer dan 1 dag in de stal	-Verantwoordelijkheid vastgelegd, - min. 1x per dag - dagelijks dode dieren verwijderen
5.2	Onderzoek dode dieren (bij sterfte > 2% binnen 24 uur)	C: - geen onderzoek dode dieren D: - maatregelen en verantwoordelijkheid bij hogere dierensterfte niet geregeld - geen onderzoek dode dieren bij hogere dierensterfte	Aanbeveling: bij dierensterfte > 2 % sectie door dierenarts binnen 24 uur na sterfte
5.3	Bewijs herkomst geneesmiddelen	B: nu en dan ontbreken bewijzen C: bewijzen ontbreken en worden onoverzichtelijk bewaard D: geen bewijzen aanwezig	D = K.O.
5.4	Voorraadboek / medicijnenboek Controle door dierenarts	B: - onoverzichtelijke documentatie C: - documentatie over gebruik medicijnen / desinfecterende middelen bevat leemten, - voorgeschreven formulier niet gebruikt D: - geen documentatie aanwezig	Bijhouden voorraadboek pas wanneer medicijnen worden toegediend D = K.O.
5.5	Bewijs herkomst desinfecterende middelen	B: nu en dan ontbreken bewijzen C: bewijzen ontbreken en worden onoverzichtelijk bewaard D: geen bewijzen aanwezig	(Vooral gebruik nicotinevrije desinfecterende middelen / middelen ter bestrijding van ongedierte) M: gebruik van niet-toegestane middelen
5.6	Bestrijding van ongedierte (bouwkundige voorzorgsmaatregelen, geen zichtbare aantasting, geen zichtbaar lokaas; documentatie: contract, lokaasplan, bestrijdingsmaatregelen)	B: - lichte aantasting - zichtbaar lokaas in opslagruimte (niet voor kippen toegankelijk) C: - matige aantasting, alleen onvoldoende maatregelen D: - sterke aantasting – onvoldoende maatregelen - open lokaasdozen die toegankelijk zijn voor kippen	
5.7	Desinfecterende matten en bakken, wisselen van schoenen	B: - desinfecterende matten en bakken kunnen eenvoudig worden omzeild C: - toegang tot 1 stal zonder mogelijkheid te desinfecteren - desinfecterende bak is vuil en droog D: - geen mogelijkheid te desinfecteren	In NL wisselen van schoenen voorgeschreven
5.8	Desinfecterende maatregelen in lege stallen	D: geen reiniging en desinfecterende maatregelen voor plaatsen nieuwe kippen in stal	D = K.O.
5.9	Noodstroomvoorziening	B: geen noodstroomaggregaat, maar geen acuut gevaar voor de dieren C: noodstroomaggregaat slechts onregelmatig getest, geen documentatie van de functieproef aanwezig D: geen noodstroomaggregaat aanwezig	

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
5.10	Beoordeling uiterlijk van de dieren	Noteer opvallende kenmerken in het veld onder opmerkingen, maar sla ze in de databank op als 'niet toepasbaar'	
5.11	Opslag excrementen	C: voor kippen eventueel toegankelijk D: voor kippen onbelemmerd toegankelijk	
5.12.	Opslag dode dieren	B: - geen container voor kadavers, maar opslag in gescheiden ruimte C: - opslag in voorruimte - in gesloten containers in directe nabijheid van de eieren D: - contact met levende dieren - open opslag in voorruimte of in dezelfde ruimte als de eieren	
6.	Beheer eigen controlesysteem (ECS)		
6.1	Documentatie datum plaatsen in / leeghalen van stallen; jonge kippen van een bij KAT aangesloten bedrijf; leeftijd van de kippen; aantal kippen; voederverbruik; aantal gelegde eieren	B: - onoverzichtelijke documentatie C: - documentatie met veel leemten D: - geen documentatie aanwezig over aantal nieuw geplaatste kippen - geen melding aantal kippen in de stal - voederverbruik voor het aantal kippen niet aannemelijk - jonge kippen afkomstig van niet bij KAT aangesloten bedrijven - documentatieplicht voor KAT niet nagekomen (salmonella, ophokverplichting, etc.)	D = K.O.
6.2	Documentatieplicht KAT	B: - onoverzichtelijke documentatie C: - documentatie met veel leemten D: - documentatieplicht aan KAT niet nagekomen - salmonellabesmetting niet aan KAT gemeld - ophokverplichtingen en afzetten van de scharrelruimte niet aan KAT gemeld	D = K.O.
6.3	Bewijs vaccinatie jonge kippen / bewijs dat jonge kippen niet met salmonella zijn besmet	D: geen bewijs op leverbon geen veterinaire verklaring dat kippen bij aanlevering niet met salmonella zijn besmet	Bewijs vaccinatie tegen salmonella (uiterlijk in de 18e levenweek, echter ten minste 10 dagen voor plaatsing in de stal) B en C niet selecteerbaar
6.4	Documentatie dagelijks aantal eieren	B: documentatie onoverzichtelijk C: documentatie met leemten D: geen documentatie aanwezig	D = K.O.
6.5	Registratie in de databank	B: - nu en dan fouten in de wekelijkse meldingen C: - grove fouten in de wekelijkse meldingen D: - geen of verkeerde registratie in de databank - documentatie onduidelijk	D = K.O.
6.6	Documentatie dagelijks aantal kippen (per leeftijdsgroep)	B: onoverzichtelijke documentatie C: documentatie met leemten D: geen documentatie aanwezig	Actuele aantal kippen is gelijk aan dagelijkse aantal kippen
6.7	Bewijs uitgevoerd salmonella-onderzoek volgens zoönose-richtlijnen (per stal, geen poolmonster!)	B: onderzoek excrementen aanwezig, maar documentatie onvolledig C: onderzoek onregelmatig M: excrementen langer dan 6 maanden	Excrementen regelmatig (eens in de 15 weken) op salmonella laten onderzoeken (boot-swaps) Protocol monstername

KAT handleiding voor legbedrijven

Pos.	Controlepunt	Beoordeling	Opmerking / doel
		niet op salmonella onderzocht	D = niet van toepassing
6.8	Geaccrediteerde voederleverancier	D: aankoop diervoeder bij niet-geaccrediteerde leveranciers	B en C niet selecteerbaar D = K.O. Noteer naam!
6.9	Bewijs onderzoek waterkwaliteit	B: niet-openbaar leidingnet: onderzoek is meer dan 2 jaar, maar ten hoogste 3 jaar geleden uitgevoerd C: niet-openbaar leidingnet: bewijs uitgevoerd onderzoek: meer dan 3, maar ten hoogste 5 jaar oud; D: niet-openbaar leidingnet, geen onderzoeksresultaten aanwezig	Onderzoek van water uit een niet-openbaar leidingnet eens in de 2 jaar. Water uit het openbare drinkwaterleidingnet hoeft niet extra onderzocht te worden Het microbiologische kwaliteitsonderzoek moet plaatsvinden door een geaccrediteerd laboratorium
6.10	Digitale foto's van stal en / of gebreken	D: het maken van foto's van de stal(len) en / of van gebreken wordt geweigerd	B en C niet selecteerbaar
6.11	Bijhouden bezoekerslijsten	B: bijgehouden met geringe leemten C: bijgehouden met grote leemten / onregelmatigheden D: geen registraties aanwezig	
6.12	Analyse dioxine- en DL-PCB-gehalte in eieren bij scharrel-/vrije-uitloophouderijen en biologische houderijen	D: resultaat van analyse niet aanwezig	B en C niet selecteerbaar Resultaat van wetenschappelijk / officieel onderzoek aanwezig. Bij eerste registratie is analyse van het dioxine- en DL-PCB-gehalte in eieren verplicht

Erfassung KAT-Legebetriebe

☐ Erstaufnahme	Datum: _____	Uhrzeit von: _____ bis: _____	Kürzel HaFo: _____
☐ Überprüfung	Prüfinstitut _____	Unterschrift: _____	
Land/Bundesland: _____	LB-Nr.: _____		

1. Allgemeine Angaben

Name des Legebetriebes: _____ Telefon: _____
 Straße: _____ Telefax: _____
 PLZ/Ort: _____
 Ansprechpartner: _____
 Hennenhalter: identisch mit Inhaber:
 Name: _____ Strasse: _____ PLZ/Ort: _____

Stalladresse (wenn vom Legebetrieb abweichend):

Stall Nr.: _____ Straße: _____ PLZ/Ort: _____

2. Angaben zum Stall

Nr.	Beschreibung
1	Größe des Stalls Länge _____ m Breite _____ m Stallgrundfläche _____ qm zusätzliche Nutzfläche _____ qm Kalscharraum _____ qm Gesamtnutzfläche _____ qm Gesamtscharraumfläche _____ qm Stallkapazität _____ Tiere Anzahl Abteile _____ Abteile baugleich ☐ ja ☐ nein Kapazität/Abteil _____ Tiere
2	Futtersystem Länge Längströge _____ m Rundtröge _____ Anzahl Durchmesser Rundtrog _____ m Länge gesamt _____ m Troglänge/Henne _____ cm Anforderungen erfüllt ☐ ja ☐ nein
3	Wassertränkensystem Anzahl Nippel _____ Anzahl Länge Tröge _____ m Anforderungen erfüllt ☐ ja ☐ nein Anbringung über Kotgrube/-bänder ☐ ja ☐ nein
4	Sitzstangen: ☐ ja ☐ nein Gesamtlänge _____ m Länge / Tier _____ cm Beschaffenheit Sitzstangen anerkannt ☐ ja ☐ nein Anbringung nicht über Scharraum ☐ ja ☐ nein
5	Nester Anzahl Gruppennester _____ Anzahl Anzahl Einzelnester _____ Anzahl Fläche gesamt _____ qm Hennen/qm _____ Tiere Material Nestboden ☐ Kunstrasen ☐ Spelzen ☐ Noppen ☐ Plastikschale ☐ Sonstiges
	Beschreibung Anforderungen Nester erfüllt ☐ ja ☐ nein Beschreibung Reinigungszone
6	Kotentsorgung Kotgrube ☐ ja Kotbänder ☐ ja
7	Licht Tageslicht ☐ ja ☐ nein Anzahl Fenster _____ Anzahl Gleichmäßige Verteilung ☐ ja ☐ nein künstliche Lichtquelle ☐ Warmtonlampen ☐ Sparlampen ☐ Röhren ☐ Glühlampen ☐ Sonstiges Ruhezeit _____ Stunden Lux-Messung Anforderungen erfüllt ☐ ja ☐ nein
8	Auslauffläche Freiland Fläche _____ ha Bewuchs ☐ gut ☐ mittel ☐ schlecht Tränken vorhanden ☐ ja ☐ nein Beschattung ☐ ja ☐ nein Wechsellauslauf ☐ ja ☐ nein
9	Auslauföffnungen zur Freifläche Anzahl _____ Gleichm. Verteilung ☐ ja ☐ nein Laufende Meter _____ m Länge Öffnung _____ m Höhe Öffnung _____ m Anforderung erfüllt ☐ ja ☐ nein
10	Auslauföffnungen vom Stall in Kaltauslauf Anzahl _____ Gleichm. Verteilung ☐ ja ☐ nein Laufende Meter _____ m Länge Öffnung _____ m Höhe Öffnung _____ m Anforderung erfüllt ☐ ja ☐ nein
11	Stallklima natürliche Lüftung ☐ ja Ventilatoren ☐ ja

<i>Zusätzliche Angaben zum ökologisch wirtschaftenden Betrieb</i>			
Nr.	Beschreibung	Nr.	Beschreibung
12	integriert im ökologischen Betrieb (landgebunden) ☐ ja ☐ nein Bioverband ☐ frei ☐ Name:	14	Nutzung des Stallgebäudes als alternative Hennenhaltung: ☐ vor 24.08.2000 ☐ nach 24.08.2000
13	Trennung zu Ställen mit konventioneller Hennenhaltung Stall ☐ ja ☐ nein Futter ☐ ja ☐ nein Eier ☐ ja ☐ nein Dung ☐ ja ☐ nein Auslauffläche ☐ ja ☐ nein	15	Ausnahmeregelung ☐ ja ☐ nein ☐ entfällt wofür beantragt ☐ Stall ☐ Auslauffläche ☐ Besatzdichte Beschreibung:

3. Bemerkungen

4. Lieferbeziehungen

Packstellen-Nr.:	Name der Packstelle

zusätzliche Anforderungen

5. Geforderte Dokumentation

☐ Junghennenrechnung	☐ Flurkarte landwirtschaftliche Nutzfläche
☐ Legeliste	☐ Schlagkarte
☐ Abholscheine Eier	☐ Flurkarte Auslauffläche
☐ Verkauf Hennen	☐ Baugenehmigung Wintergarten
☐ Hennenverluste	☐
☐ Krankheitsfürsorge unter tierärztliche Kontrolle	

6. Anlagen:

Stand: 01.01.2006

KAT
Verein für kontrollierte alternative
Tierhaltungsformen e.V.

Holbeinstr. 12 , 53175 Bonn, Duitsland
Tel-Nr.: +49 228 95 96 00 Fax-Nr.: +49 228 95 96 050
E-mail: info@kat.ec

Aanvraag deelname aan KAT-systeem

1.) Ik / wij dienen een aanvraag in voor deelname aan het KAT-systeem als:

- legbedrijf pakstation voederproducent
 zelfmenger makelaar verkooppunt ondersteuner

2.) Geef bij aanmelding van uw pakstation

s.v.p. hier het officiële pakstationnummer aan: _____

overheidsvergunning is bijgevoegd: / overheidsvergunning wordt later ingediend: (binnen 2 weken na aanvraag)

Ik verkoop alleen eieren van mijn eigen bedrijf (geen aankoop van andere bedrijven)

3.) Bedrijfsgegevens:

Naam / bedrijf:	Contactpersoon:
Straat / huisnummer:	Postcode / plaats:
Telefoonnummer:	Faxnummer:
E-mailadres / website:	Btw-nummer:

4.) Correspondentieadres (indien afwijkend van bedrijfsadres)

Naam / bedrijf:	Contactpersoon:
Straat / huisnummer:	Postcode / plaats:
Telefoonnummer:	Faxnummer:
E-mailadres / website:	Btw-nummer:

5.) De jaarlijkse omzet (eieren per jaar) van het pakstation bedraagt bij:

Scharrelhouderij: Vrije-uitloophouderij: Biologische houderij:

6.) Jaarlijkse productie van kippenvoer in de voederfabriek:t / jaar

7.) Informatie over de stal:

Stalnr	Huisvestings- vorm	Aantal kippen	Datum plaatsing in stal	Officieel printnummer	Herkomst kippen	Leeftijd/ weken
1						
2						
3						
4						
5						

8.) Vermeld hier uw leveranciers en / of afnemers:

Mijn leveranciers (bijv. voederfabriek) naam / bedrijf / adres	Mijn afnemers (bijv. pakstation) naam / bedrijf / adres

Plaats, datum

Stempel, handtekening

KAT
Verein für kontrollierte alternative
Tierhaltungsformen e.V.

Holbeinstr. 12 , 53175 Bonn, Duitsland
Tel. +49 228 95 96 00 Fax: +49 228 95 96 050
E-mail: info@kat.ec

FAX – MELDINGSFORMULIER PRINTERSTORING

Van:

Bedrijf:	Contactpersoon:
Bedrijfsnummer:	Faxnummer

Betreft:

Naam legbedrijf:	Nummer legbedrijf:
------------------	--------------------

Uw huidige contactgegevens:

Telefoonnummer:	Faxnummer
Mobiel telefoonnummer:	E-mailadres:

Huisvestingsvorm

Biologische houderij Vrije-uitloophouderij Scharrelhouderij

Pakstation waaraan geleverd is:

--

De eieren konden niet worden gestempeld

Van:	Tot:
Reparatie door bedrijf:	☐ Factuur bijgevoegd ☐ Eigen bewijsstuk bijgevoegd

Plaats, datum	Stempel, handtekening

FAX – Meldingsformulier ophokken

KAT

Verein für kontrollierte alternative

Tierhaltungsformen e.V.

Holbeinstr. 12 – 53175 Bonn, Duitsland

Fax +49 228 95 96 050

KAT moet vooraf worden geïnformeerd indien kippen uit de biologische of vrije-uitloophouderij gedurende een korte periode moeten worden ogehokt ten gevolge van een medische of andere behandeling!

(Dit geldt ongeacht overheidsvoorschriften)

Bedrijfsgegevens:

Naam / bedrijf:		
Contactpersoon:		
Nummer legbedrijf:		
Stalnr. / aantal kippen:		
Periode van ophokken:		
Reden van ophokken:		

.....
Plaats, datum

.....
Stempel, handtekening

Meldingsformulier afsluiting met strooisel bedekte ruimte

Aan:
KAT
Verein für kontrollierte alternative
Tierhaltungsformen e.V.

Fax +49 228 95 96 050

Van:

Bedrijf:	Contactpersoon:
Adres:	Telefoonnummer:
Bedrijfsnummer:	Faxnummer:
Soort gebouw:	Huisvestingsvorm

De kippen konden geen gebruik maken van de met strooisel bedekte ruimte:

Van:	Tot:
	(herverzegeling vindt plaats ca. 10 dagen na deze datum*)
Reden:	
Verantwoordelijke keuringsinstantie:	

Plaats, datum

Stempel, handtekening

.....

Nieuwe verzegeling aangebracht op:

(in te vullen door het keuringsinstituut)

Handtekening controleur:	Handtekening bedrijf:
Zegelnummer:	

Wij verzoeken u het formulier volledig en leesbaar in te vullen.

*De kosten voor het opnieuw laten verzegelen door het verantwoordelijke keuringsinstituut zijn voor rekening van het bedrijf

Verein für kontrollierte alternative Tierhaltungsformen e. V.

KAT e. V
 Holbeinstr. 12
 53175 Bonn, Duitsland

E-mail: info@kat.ec
 Website: www.kat.ec
 Fax: +49 228 95 96 050
 Tel. + 49 228 95 96 00

Pakstation:

Pakstationnr.:

Melding legkippenbestand

Wij verzoeken u vriendelijk regelmatig het actuele legkippenbestand aan ons door te geven (aantal kippen per stal). Vul hiertoe s.v.p. dit formulier in en stuur / fax het naar het KAT-secretariaat

Nummer legbedrijf: _____ Naam legbedrijf: _____

Stalnr.	Datum leeghalen stal	Datum plaatsing in stal	Aantal kippen	Leeftijd bij opname in weken	Herkomst volgens leverbon	Huidige voederleverancier

Datum: _____

Handtekening, stempel: _____

Uitloopjournaal voor vrije-uitloophouderijen

Vul s.v.p. dagelijks in op welke tijdstippen de kippen toegang tot de vrije uitloop hebben dan wel geef de reden op waarom de vrije uitloop niet toegankelijk is.

Legbedrijf: _____ Nr. legbedrijf: _____ Jaar: _____ Stalnr. _____

Januari		Februari		Maart		April		Mei		Juni	
Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen
1		1		1		1		1		1	
2		2		2		2		2		2	
3		3		3		3		3		3	
4		4		4		4		4		4	
5		5		5		5		5		5	
6		6		6		6		6		6	
7		7		7		7		7		7	
8		8		8		8		8		8	
9		9		9		9		9		9	
10		10		10		10		10		10	
11		11		11		11		11		11	
12		12		12		12		12		12	
13		13		13		13		13		13	
14		14		14		14		14		14	
15		15		15		15		15		15	
16		16		16		16		16		16	
17		17		17		17		17		17	
18		18		18		18		18		18	
19		19		19		19		19		19	
20		20		20		20		20		20	
21		21		21		21		21		21	
22		22		22		22		22		22	
23		23		23		23		23		23	
24		24		24		24		24		24	
25		25		25		25		25		25	
26		26		26		26		26		26	
27		27		27		27		27		27	
28		28		28		28		28		28	
29		29		29		29		29		29	
30				30		30		30		30	
31				31				31			

Uitloopjournaal voor vrije-uitloophouderijen

Vul s.v.p. dagelijks in op welke tijdstippen de kippen toegang tot de vrije uitloop hebben dan wel geef de reden op waarom de vrije uitloop niet toegankelijk is.

Legbedrijf: _____ Nr. legbedrijf: _____ Jaar: _____ Stalnr. _____

Juli		Augustus		September		Oktober		November		December	
Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen	Dag	Tijd / opmerkingen
1		1		1		1		1		1	
2		2		2		2		2		2	
3		3		3		3		3		3	
4		4		4		4		4		4	
5		5		5		5		5		5	
6		6		6		6		6		6	
7		7		7		7		7		7	
8		8		8		8		8		8	
9		9		9		9		9		9	
10		10		10		10		10		10	
11		11		11		11		11		11	
12		12		12		12		12		12	
13		13		13		13		13		13	
14		14		14		14		14		14	
15		15		15		15		15		15	
16		16		16		16		16		16	
17		17		17		17		17		17	
18		18		18		18		18		18	
19		19		19		19		19		19	
20		20		20		20		20		20	
21		21		21		21		21		21	
22		22		22		22		22		22	
23		23		23		23		23		23	
24		24		24		24		24		24	
25		25		25		25		25		25	
26		26		26		26		26		26	
27		27		27		27		27		27	
28		28		28		28		28		28	
29		29		29		29		29		29	
30		30		30		30		30		30	
31		31				31				31	

